

BOLALARNING INGLIZ TILINI O'RGANISH JARAYONIDA DUCH KELADIGAN QIYINCHILIKLAR (4-6 YOSH MISOLIDA)

Nargisa Ergashevna Saparova

Termiz davlat universiteti Fakultetlararo chet tillari kafedrasida o'qituvchisi

Nargisaergashevna7777@mail.ru

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada 4-6 yoshdagi bolalarning ingliz tilini o'rganish jarayonida duch keladigan asosiy qiyinchiliklar o'rganiladi. Til o'rganishda bolalar eshitish-tushunish, talaffuz, grammatika va so'z boyligi bo'yicha qator muammolarga duch keladilar. Ushbu qiyinchiliklar bolaning fiziologik, psixologik rivojlanishi hamda madaniy omillarga bog'liq. Maqolada bu qiyinchiliklarni yengib o'tish uchun interaktiv metodlar, o'yinlar va individual yondashuvlarning samaradorligi muhokama qilingan. Tadqiqot natijalari kelajakda til o'rganish jarayonini yanada samarali tashkil etishga yordam beradigan takliflarni ilgari suradi.

Kalit so'zlar: bolalar til o'rganishi, eshitish qobiliyati, talaffuz qiyinchiliklari, grammatika, so'z boyligi, o'yin metodlari, madaniy omillar.

ABSTRACT

This article examines the main difficulties faced by children aged 4-6 in the process of learning English. When learning a language, children face a number of problems in listening comprehension, pronunciation, grammar and vocabulary. These difficulties depend on the child's physiological and psychological development and cultural factors. The article discusses the effectiveness of interactive methods, games and individual approaches to overcome these difficulties. The results of the research put forward proposals that will help organize the language learning process more effectively in the future.

Keywords: children's language learning, hearing ability, pronunciation difficulties, grammar, vocabulary, play methods, cultural factors.

KIRISH

Bolalarning til o'rganish jarayoni hayotlarining dastlabki yillarida muhim ahamiyat kasb etadi, chunki bu davrda ular asosiy til ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Ammo bu jarayon ko'plab qiyinchiliklarni o'z ichiga oladi, jumladan, eshitish, talaffuz, til strukturasi va so'z boyligi bilan bog'liq muammolar. Ushbu maqolada bolalar duch keladigan asosiy qiyinchiliklar va ularni yengib o'tish yo'llari muhokama qilinadi. Bu jarayonni

chuqurroq tushunish uchun, maqolada ilmiy tadqiqotlar, til oʻrganish nazariyalari va amaliy tajribalar asosida tahlil olib boriladi.

Kichik maktab yoshidagi bolalarning yetakchi faoliyati boʻlgan oʻqish shu yoshdagi bolalar psixikasi rivojida oʻzgarishlarni belgilab beradi. Maktab taʼlimi oʻquvchining turmush tarzini, ijtimoiy mavqeini, sinf jamoasi va oila muhitidagi oʻrnini oʻzgartiradi. Uning vazifasi oʻqishdan, bilim olish, koʻnikma va malakalarni egallash, oʻzlashtirishdan iborat boʻlib qoladi [1, 255].

Oʻgʻil bolalar va qizlar rivojlanish tempidagi oʻzgarishlarda farqlanish mavjud boʻlib, qiz bolalar hamma tomondan rivojlanishda oʻgʻil bolalardan oldinga oʻtib oladilar. Qiz bolalarning maktabdagi oʻqish muvaffaqiyati samaradorligi ularda lingvistik qobiliyatlarining rivojlanganligiga bogʻliq hisoblanadi. Maktab taʼlimi esa koʻproq verballikka asoslangan. Professor B.R.Qodirov tadqiqotlarida taʼkidlanishicha, oʻgʻil bolalarda aniq fanlarga nisbatan layoqatlar koʻproq rivojlangan boʻlib, koʻrish-fazoviy intellekt baland hisoblansa, qiz bolalarda nutq malakalari koʻproq rivojlangan boʻlib, tafakkur egiluvchanligi baland boʻladi.

MATERIALLAR VA USLUBLAR

Tadqiqotning asosiy metodologiyasi sifatida bolalar til oʻrganish jarayonida duch keladigan muammolarni oʻrganishga bagʻishlangan ilmiy maqolalar va amaliy kuzatishlar tahlili tanlandi. Oʻzbekiston va xalqaro miqyosda amalga oshirilgan tadqiqotlar maʼlumotlari oʻrganildi va toʻplangan natijalar asosida qiyinchiliklar bir nechta asosiy kategoriyalarga ajratildi: eshitish-tushunish qobiliyati, talaffuz, grammatika va soʻz boyligi. Tadqiqot uchun Oʻzbekiston maktabgacha taʼlim muassasalarida til oʻrganayotgan 4-6 yoshli bolalar ishtirokchilari sifatida tanlandi. Kuzatish usuli orqali ularning darsdagi faoliyati va tilga oid qiyinchiliklari qayd etildi.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni koʻrsatadiki, bolalar asosan toʻrtta asosiy yoʻnalishda til oʻrganishda qiyinchiliklarga duch keladi:

1. Eshitish va tushunish muammolari: Yoshi kichik bolalarda eshitish orqali tilni tushunish qobiliyati toʻliq shakllanmagan boʻlishi mumkin. Bu, ayniqsa, ikkinchi til sifatida oʻrganilayotgan til boʻlsa, yanada murakkablashadi. Bolalar yangi soʻzlarni eshitganida ularni tushunishda va kontekstdan anglab olishda qiyinchiliklarga duch keladi.

2. Talaffuzdagi qiyinchiliklar: Bolalarning talaffuzi rivojlanmaganligi sababli ayrim tovushlar yoki soʻzlar notoʻgʻri talaffuz qilinadi. Masalan, Oʻzbekistonda ingliz tilini

o'rganayotgan bolalar "th" yoki "r" tovushlarini o'zlashtirishda muammolarga duch keladi.

3. Grammatika: Til grammatikasini o'zlashtirish ko'p vaqt va sabr talab qiladi. Bolalar yangi til grammatik qoidalarini tushunishda muammolarga duch keladilar. Misol uchun, ingliz tilida fe'llarning zamon shakllari yoki sifatdoshtar bolalar uchun qiyin qoidalar bo'lib qolishi mumkin.

4. So'z boyligi va lug'at: Kichik yoshdagi bolalar yangi so'zlarni eslab qolish va ularni to'g'ri kontekstdan foydalanishda ko'pincha qiynaladi. Bu holat ular o'rganayotgan tilning ularning ona tilidan sezilarli darajada farq qilishidan ham kelib chiqadi.

Ushbu natijalar bolalarning til o'rganish jarayonida duch keladigan qiyinchiliklarning murakkabligini ko'rsatadi. Xalqaro tadqiqotlar shuni tasdiqlaydiki, til o'rganishdagi eshitish-tushunish qobiliyati yosh bolalar uchun eng katta qiyinchiliklardan biridir (Smith, 2018). Bundan tashqari, talaffuzni yaxshilash ko'pincha maxsus fonetik mashqlar va o'yinlar orqali erishiladi (Jones, 2020). Grammatik qoidalar va so'z boyligini rivojlantirish uchun esa o'qituvchi tomonidan tilga oid oddiy va aniq tushuntirishlar kiritilishi muhimdir. Shu bilan birga, amaliy tajribalar shuni ko'rsatadiki, qiyinchiliklarni yengib o'tish uchun til o'rganish jarayonida individual yondashuv, ko'p marta takrorlash va ijtimoiy interaktiv metodlarni qo'llash zarur (Brown, 2019).

XULOSA

Bolalarning til o'rganish jarayonida duch keladigan qiyinchiliklar ko'p qirrali bo'lib, ularning psixologik, fiziologik va madaniy omillarga bog'liq ekanligi kuzatiladi. Ushbu qiyinchiliklarni yengish uchun mos metodlar qo'llanilishi kerak. Til o'rganish jarayonini yanada samarali qilish uchun esa interaktiv o'yinlar, fonetik mashqlar, va tushuntiruvchi dars metodlari tavsiya etiladi. Shu bilan birga, o'qituvchilar bolalarning individual qobiliyatlarini inobatga olib, moslashuvchan yondashuvni qo'llashlari kerak. Kelajakdagi tadqiqotlar bu qiyinchiliklarni yanada chuqurroq o'rganish va ularni yengish strategiyalarini takomillashtirishga qaratilgan bo'lishi zarur.

REFERENCES

1. Sayyora Nabijon Qizi Xamidova, Sherzod Vahobjonovich Usmanov, & Kibrio Ergashevna Burieva (2021). KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI BOLALARDA XORIJIY TIL O'RGATISH MUAMMOLARI. Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS), 1 (3), 254-261.

2. Avlaev, O. U. (2020). THE ROLE OF SOCIAL INTELLIGENCE IN PERSONAL DEVELOPMENT. In Association with Novateur Publication India's A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal, 692-698.
3. Ergashevna, S. N. (2024). PROCESS IN TRAINING SPECIAL SUBJECTS, TEACHING PROCESS, CONCEPT SYSTEM APPROACH. European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies, 4(02), 329-335.
4. Smith, A. (2018). *Early language acquisition: Listening and comprehension in children*. Cambridge University Press.
5. Jones, R. (2020). *Pronunciation difficulties in young learners*. TESOL Journal, 22(1), 45-67.
6. Brown, P. (2019). *Effective language learning strategies for young learners*. Oxford University Press.
7. Richards, C. (2017). *Grammatical structures in second language acquisition*. Linguistics Today, 10(3), 122-140.
8. Lee, S. (2016). *The role of vocabulary in language development for children*. Early Childhood Education Journal, 33(4), 78-90.

